

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 6:41, leidžiasi 6:45

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL LV

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

5 OCT 1973

Chicago, Ill. — Antradienis, Rugsėjo-September 25 d., 1973 m.

Kaina 15c

226

ŠIANDIEN SUGRIZTA SKYLAB ASTRONAUTAI

ČILĖ NEBEIŠLEIDŽIA PABĖGĖLIŲ

SANTIAGO. — Čilės karinė vyriausybė pranešė užsienio ambasadoms, kad ji daugiau nebeišduos laisvo išvažiavimo vizų potiniams pabėgėliams, prisiglaudusiems ambasadose Sakoma, kad apie 500 Čilės piliečių pasislėpė užsienio atstovybėse. Ne visos jos turi su Čile sutartis politinei globai garantuoti. Meksika protestuoja, kad Čilė nebeleidžia išvežti Meksikos ambasadoje prisiglaudusių pabėgėlių, nors pati Meksika siūlė atsijusti keleivinį lėktuvą.

Užsienyje vis daugiau susirūpinama užsieniečiais Čilėje, kur jų yra apie 14,000, daugiausia Pietų Amerikos komunistų. Čilės valdžia ypatingai griežtai gauda Brazilijos ir Bolivijos piliečius, nes žino, kad jie pabėgo nuo savo vyriausybės keršto. Jungtinės Tautos atsuntė į Čilę Pabėgėlių Komisariato delegaciją, kuri siūlė globoti politinius pabėgėlius Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus organizacijos prižiūrima. Abejojama, ar Čilės valdžia sutiks su šitokia tarptautine globa.

Karinė valdžia atidengė, kad 30 buvusių Allendes vyriausybės narių ir aukštųjų pareigūnų yra laikomi uždaryti Dowson sasalaje karo laivyno bazėje.

Zemesni valdininkai ir užsieniečiai, apie 14,000, suvaryti į Santiago futbolio stadioną, kur juos saugo kareiviai. Du iš stadionų išleisti amerikiečiai pranešė sugrįžę į Miami, kad stadione vyksta ir kalinių šaudymas. Tarp sumirtų yra nemažai kunigu, misijonierių, kurie irgi laikomi užsienio agitatoriais.

Čilės kareiviai sugavo žinomą revoliucijos veikėją "Comandante Pepe", kurio tikra pavardė Jose Gregorio Liendo. Jis pakliuvo su savo 17 vyrų gauja. Jis pagarsėjo atimėdamas iš dvarininkų žemes ir dalindamas jas bežemiams, daugiausia Mapuche indėnams.

Čilės miestuose jau susiorganizavo ginkluotų partizanų būriai. Buvo apšaudyti kelių karininkų namai. Pudinėjimai vyksta daugiausia nakties metu. Dieną Čilė sugrįžta į normalų gyvenimą. Jau 17 valstybių pripažino naują Čilės vyriausybę. Skelbiama, kad vario kasyklose gamyba padidėjo. Maistas yra patenkinamas ir krautuves, nes sunkvežimžių savininkai dirba pilnu tempu, atsidėkodami karinei valdžiai už perversmą, kuris užbaigė jų streiką prieš Allendes valdžią.

Maskvoj suėmė Latvijos žydą

MASKVA. — Sovietų milicija suėmė prie partijos centro komiteto rūmų Latvijos žydą Arkadijų Spilbergą, 25 metų, kuris demonstravo su plakatu "Leiskite man išvažiuoti pas savo šeimą Izraelyje". Spilbergo žmona ir sūnus buvo ankščiau išleisti, o jis turėjo atlikti trijų metų bausmę už samokslą pagrobtį sovietų keleivinį lėktuvą. Nors jis bausmę atliko, valdžios įstaigos jam neduoda išvažiavimo vizos.

Sios demonstracijos metu buvo sumistas ir amerikietis Associated Press korespondentas Roger Leddington. Jį milicija išlaikė pusantrų valandų, neleidžiant susisiekti su Amerikos ambasada. Iš korespondento foto kameros milicininkai išėmė filmą, kurios korespondentas nesutiko geruoti atiduoti. Ji buvo iš jo jėga išplėšta.

IŠ VISO PASAULIO

BUENOS AIRES. — Kaip ir buvo laukiama, Juan Peron išrinktas Argentinos prezidentu su 61% visų balsų. Jo žmona Isabelė tapo viceprezidentu.

TĒL AVIVAS. — Izraelio darbo partija vienbalsiai išrinko premjerę Golda Meir kandidatę į parlamentą ir partijos srašo pirmininke. Kiti partijos pasiūlyti kandidatai: vicepremjeras Yigal Allon, užsienio reikalų ministras Abba Eban, gynybos Moshe Dayan ir finansų — Pinhas Sapir.

SAIGONAS. — Šiaurės Vietnamas pareiškė, kad jis nepadės Amerikai ieškoti dingusių kareivių kapų, kol Pietų Vietnamo kareiviai bus laikomi politiniai kaliniai. Apie 2,400 amerikiečių yra be žinios dingę Indokinijoje.

NEW YORKAS. — Ekspresionistinis abstraktinis Jacksono Pollocko kūrinys "Blue Poles" buvo parduotas privataus meno kolekcionieriaus Ben Hellerio už du milijonus dolerių Australijos Canberros miesto muziejui. Pollockas tapė tą drobę, pasiklojęs ant grindų, varvindamas įvairių spalvų, daugiausia mėlynų ir juodų, dažus. Ant šlapių dažų dar buvo pribarstyta smėlio, žvyro ir stiklo gabalų. Helleris paveikslą buvo pirkęs už 32,000 dol. iš kito meno mėgėjo, kuris 1953 metais už paveikslą mokėjo 6,000 dol.

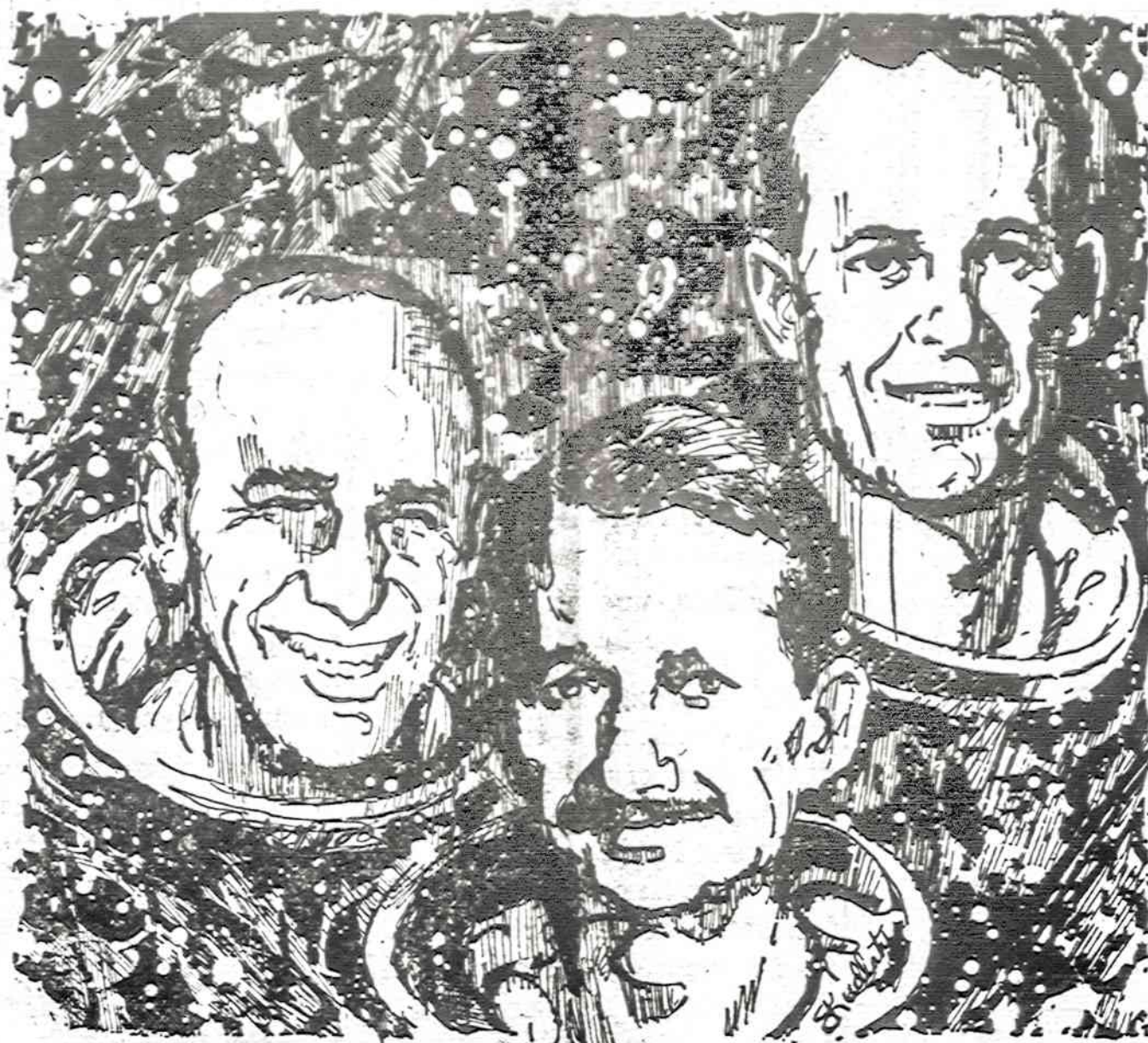
Nukrito Nixono populiarumas

NEW YORKAS. — Gallup Poll viešosios opinijos apklausinėjimas parodė, kad prezidento Nixono populiarumas per paskutines tris savaites vėl nukrito, nors per tą laiką prezidentas turėjo kelias kalbas ir spaudos konferencijas. Paklausti ar jie pritaria prezidento veiksams Baltuosiuose Rūmuose, 55 nuosimčiai amerikiečių atsakė kad nepritaria, 35% — pritaria ir 10% — neturi nuomonės.

Watergate klausime net 72% galvoja, kad prezidentas padėjo Watergate planuoti, ar žinojo apie planą ir bandė jį vėliau paslėpti. Prezidentas turėtų teismui atiduoti savo pasikalbėjimų su savo patarėjais juosteles, pasakė 61% klausinėjamųjų.

Arabai R. Berlyne baugina žydus

BERLYNAS. — Vakarų Berlyno žydų bendruomenės veikėjas Heinz Galinski paršė raštą Rytų Vokietijos komunistų vadui Honeckeriui prašydamas neleidti arabų partizanų organizacijai steigti Rytų Berlyne atstovybę. Žydai bijo, kad arabų štabas Berlyne bus nukreiptas prieš žydus. Galinski sako, kad buvę Vokietijos režimai jau ir taip

KISSINGERIS JUNGTYNĖSE TAUTOSE

NEW YORKAS. — Naujasis valstybės sekretorius Kissingeris pasakė Jungtinėse Tautose savo pirmą kalbą. Jis užtikrino pasaulio valstybes, kad santykių gerėjimas su Sovietų Sąjunga neiškia naujų blokų steigimo ar pasaulio pasidalijimo į taktos zonas. Kissingeris nuramino didesnę mažas pasaulio valstybes, kad joms nėra ko bijoti. Amerikiečiai nepaleisianti savo draugų ir sąjungininkų. Kissingeris pasiūlė susirūpinti maisto gamyba ir ateinančiais metais siūlė šaukti Pasaulio Maisto konferenciją. Vidurinių Rytų taikos klausimais Kissingeris pakartojo seną Amerikos poziciją, kad dėl taikos susitarti turi konfliktė įvėlti Izraelis ir Arabai, nes pašalėčiai to konflikto neišspręs.

Kissingeris New Yorke žada būti iki trečiadienio ir turi numatęs susitikimus su visa eile užsienio reikalų ministrų. Jis turės pietus su sovietų Gromyko tarsi su britų Douglas-Home ir japonų Ohira.

Šiomis dienomis turės paaiškėti, ar prezidentas Nixonas šiemet važiuos į Europą, kaip anksčiau buvo planuota, paskelbus šiuos metus "Europos metais". Kissingeris svarstys šitokios kelionės klausimą su prancūzų, danų ministrais ir su Vokietijos kancleriu Brandtu. Negalėdamas susitikti visų užsienio ministrų atskirai, Kissingeris turės priešpiečius su visų arabų valstybių delegatais.

Trečiadienį Kissingeris dalyvaus sekretoriaus Waldheimo pietuose penkių svarbiausių JT valstybių delegacijų vadams — Saugumo Tarybos pastovių valstybių atstovams. Pietuose Kissingeris susitiks ir su Chiao Kuan Hua, Kinijos užsienio viceministeriu.

Kissingeris skuba padaryti kuo daugiau kontaktų Jungtinėse Tautose, nes jis nori kuo greičiau sugrįžti į Washingtoną, kur jo laukia valstybės departamentų pertvarkymo darbai. Spalio 8 dieną valstybės sekretorius turės pasakyti svarbią kalbą Demokratinėjų Institucijų Studijų Centro suvažiavime.

daug žydus nukriaudė ir dėl to atsakomybę turi nešti Rytų Vokietijos vyriausybė.

Palestinos Išlaisvinimo Organizacija jau atidarė Rytų Berlyne atstovybę. Ta proga R. Berlyno režimas paskelbė, kad vokiečių-arabų solidarumas bus didinamas ir plečiama kova prieš imperializmą, zionizmą. Komunistinių valstybių sostinėse tai pirmą kartą arabų palestiniečių įstaiga.

Mirė St. Michelsonas

BOSTONAS, Mass. — Šiandien Bostono priemiestyje, Miltono ligoninėje mirė ilgametis Keleivio redaktorius Stasys Michelsonas, — telefonu iš Bostono pranešė Keleivio redaktorius J. Sonda.

Praeitą penktadienį, rugs. 21 d., Michelsonas dar atsuntė paskutinį Maikio straipsnį Keleiviu, o šiandien, pirmadienio rytą, jau mirė. Jis ilgus metus redagavo Keleivį, o paskutiniame metu paruošdavo tiktai Keleivio kalendorius ir Maikio skiltį.

Michelsonas paliko dvi dukteris ir ženą. Jis bus laidojamas ketvirtadienį.

Michelsonas 1881 metais gimė Panevėžio apskr., Kupiškio vls., Palėvenio dvare. Mokėsi Rygos politechnikume, o kai prasidėjo politiniai persekiojimai, tai 1906 metais atvažiavo į Ameriką. Per metus jis dirbo metalurgijos ir pianinių dirbtuvėse, o vėliau kartu su A. Zvingilu atpirko Keleivį ir pradėjo jį redaguoti. Jis yra parašęs kelias knygas, bet daugiausia darbo yra įdėjęs į savaitraščių, kurį mokėjo išpopuliarinti visoje Amerikoje.

Japonai didina kariuomenę

ROKIJO. — Japonijos parlamentas patvirtino vyriausybės planą padidinti karines jėgas, nors rugsėjo 7 d. vienas žemesnis japonų teismas Sapporo mieste nusprendė, kad Japonijos kariuomenė iš viso nelegali ir nesuderinama su konstitucija, kuri uždraudžia karą. Vyriausybė šį sprendimą apeliavo aukstesnioje teismoje.

Parlamentas nutarė padidinti kareivių skaičių 6,988 vyrais ir davė leidimą steigti karinį medicinos institutą. Nutarta padidinti karo aviaciją ir sustiprinti atsarginių jėgas dar 3,300 vyrų.

Vyriausybė įrodinėjo parlamentą, kad Japonijai perėjus iš Amerikos Okinavos salos administravimą ir gynybą, kariuomenei reikia daugiau kareivių Japonijos karo aviacija dabar turės 45,067 vyrus ir jūrų laivynas — 42,347.

ASTRONAUTAI ATLIKO UZDAVINIUS

HOUSTONAS. — Šiandien, po 59 dienų erdvės laboratorijoje, sugrįžta astronautai Alan Bean, Owen Garriott ir Jack Lousma. Jie turi nusileisti į Ramųjį Vandenyną 5:20 val. po pietų Čikagos laiku, 320 mylių į pietvakarius nuo San Diego. Jų laukia laivas "New Orleans". Ši astronautų kelionė prasidėjo liepos 28 d. Apollo erdvėlaivio du iš keturių raketiniai motorai turėjo būti dar pakylant išjungti, nes iš jų varvėjo skystas kuras. Technikai Cape Kennedy paruošė kitą erdvėlaivį kuris turėjo vykti pargabenti astronautų, tačiau buvo apskaičiuota, kad sugrįžimui užteks dviejų veikiančių raketinių motorų, tik juos teks kitaip naudoti. Vis vien, atsarginis Apollo yra paruoštas kelionei, jei būtų reikalinga.

Morgenthau apie nuolaidas Maskvai

NEW YORKAS. — Žinomas Amerikos politinių mokslų specialistas prof. Hans Morgenthau žurnale "The New Leader" rašo, kad Sovietų Sąjunga bus nepatikimas partneris Rytų-Vakarų atodrekyje ir bendradarbiavime. Vyriausybė, kuri atsiriboją nuo kontaktų su pasauliu ir tampa savo pačios propagandos kaliniu negali vesti užsienio politikos, kurią būtų galima atpažinti ar gerbti, rašo profesorius.

Jis cituoja Anatolio Gromyko, sovietų ministro sūnus, knygą apie užsienio politikos problemas. Autorius laikomas užsienio politikos specialistu, bet jo knyga tiesiog baugina. Joje pakartojamos visos nesąmonės, kada kieno rašytos apie Ameriką, sako Morgenthau. Jei sovietų valdžia yra tik visi gero čempionė, o Ameriką yra blogio išsikūnijimas, tai bet kokie santykių pagerinimai gali reikšti tik laikiną atsikvėpimo laikotarpį. Šis atsikvėpimo laikotarpis, reikia pastebėti, yra daugiau naudingas Sovietų Sąjungai, kurią mes aprūpiname ekonomine ir technine jėga, net nežinodami, kuriems tikslams ta jėga bus panaudota, rašo prof. Morgenthau.

Daug pabėga iš R. Vokietijos

BERLYNAS. — Rytų Vokietija sustiprino savo sienos su Vokietija kontrolę, nes paskutiniame metu padažnėjo pabėgimai į Vakarų. Mažiau pasitaiko bėgimų per sargybinių saugumą, mažiau laikais išdėstyta siena, bet dažniau pasinaudojama padirbtais dokumentais, suklastotais pasais ir vizomis.

Komunistų milicija paskelbė, kad kalėjime laikomi 77 užsieniečiai, kurie vertėsi vokiečių išvežimu į V. Vokietiją. Už vieno asmens išvežimą agentai imami po 10,000—15,000 dol. Šiais metais jau išvežta apie 150 profesionalų: gydytojų, dentistų, inžinierių, kurie pasizda agentams sumokėti gavę darbus V. Vokietijoje. Pabėgimų organizatoriams gresia sunkios bausmės — mažiausiai trys metai kalėjimo.

Vienas Ciuricho biznierių Hans Lenzlinger vienas išvežęs 170 asmenų, jų tarpe 27 gydytojus, iš kiekvieno gaudamas po 10,000 dol. "Biznierių" turėjęs automobilius su dvigubom grindiniais arba parūpindavęs pabėgėliams dokumentus, su kuriais jie išskrisdavo lėktuvais ar išvažiuodavo autobusais.

Bonos vyriausybės žiniomis šiais metais iš Rytų Vokietijos atvyko ar pabėgo 7,767 asmenys.

Šioje misijoje astronautai atliko labai daug darbų. Normaliai jų diena tęsiasi 16 val. Jie turi 7,600 saulės nuotraukų ir 16,800 žemės fotografijų. Skylab vidus paskutinę dieną buvo astronautų išvalytas, kai kurie įrenginiai išjungti iki sekancios, jau trečios įgulos atvykimo lapkričio 9 d.

Nors astronautai yra geros sveikatos, tačiau jų ilgas buvimas besvorėje erdvėje gali sudaryti jiems sunkumų vėl praprasti prie žemės sąlygų. Nežinia, ar astronautai sugebės žemėje vaikščioti. Sutikimo laive jiems paruošti neštuvai. Jų kūjų muskulai susilpnėjo, nežinūrint kasdieninės gimnastikos. Blaizdų storumas sumažėjo visų colių. Gali būti pasikeitęs kūno balanso pajautimas ir astronautų specialistu, bet jo knyga tiesiog baugina. Joje pakartojamos visos nesąmonės, kada kieno rašytos apie Ameriką, sako Morgenthau. Jei sovietų valdžia yra tik visi gero čempionė, o Ameriką yra blogio išsikūnijimas, tai bet kokie santykių pagerinimai gali reikšti tik laikiną atsikvėpimo laikotarpį. Šis atsikvėpimo laikotarpis, reikia pastebėti, yra daugiau naudingas Sovietų Sąjungai, kurią mes aprūpiname ekonomine ir technine jėga, net nežinodami, kuriems tikslams ta jėga bus panaudota, rašo prof. Morgenthau.

Astronautai besvorėje erdvėje būvo dvigubai ilgiau, negu kitai prieš juos buvę. Skylab I įgula, po 28 dienų erdvėje, turėjo sunkumų: žemą kraują spaudimą, galvos svaigimą ir sunkumą vaikščioti. Praėjo visa savaitė, kol jie priprato prie žemės sąlygų.

Šioje kelionėje buvo daug padaryta: išmatuoti audrų susidarymo centrai, patikrintos geologinės formacijos Amerikoje, Afrikoje. Bandyta laboratorijoje suvirinti metalus, įrodyta, kad jų lydiniai yra tobulėsnai, negu žemėje, kur skysta metalų tuoj paveikia žemės trauka. Du astronautų nusivežti vorai: Arabella ir Anita stotyje sugebėjo nupinti savo tinklus. Arabella sugrįžta į žemę, tačiau Anita nugauso praėjusį sekmadienį.

Mokslininkai gaus daug naujos medžiagos apie saulę ir jos koroną Astronautams pavyko nufotografuoti kelis saulės sudėpinojimus ir sprogimus. Įrodyta, kad saulės korona yra daug veiklesnė, gyvesnė, negu buvo manyta.

Jau pirmoji Skylab kelionė pastebėjo Nevadoje naujus mineralų klotus, kuriuos jau patvirtino Utah universiteto geologai. Astronautų parvežti stebėjimai ir nuotraukos mokslininkams duos darbo kelierius metams.

BONA. — Die Welt žurnalas Vokietijoje paskelbė pasikalbėjimą su Tuniso prezidentu Bourguiba. Jis pareiškė, kad arabai negali šiuo metu kariauti su Izraeliu, nes jis turi geresnius ginklus ir kariuomenę. Izraelis lengvai galėtų išpildyti seną žydų svajonę ir išplėsti savo valstybę nuo Eufrato upės iki Nilo. Net jei arabai būtų vieningi, jie negalėtų sustabdyti izraelių puolimo, pasakė Bourguiba.

Kai kurie jų tarpe pensininkai, buvo komunistų išleisti, kad jiems nereikėtų mokėti pensijų.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo žinių populiarius perteikimas

JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

ISTERIJA MŪSŲ TARPE

Isterija nėra vien tamsių laikų žmonijos nesveikata — ji šakoją, lapoja ir žiedus krauna mūsų laikais. Mediciniška tiesa

Isterija visiems girdėtas vardas žmogaus jausmų nesveikatos. Ne visi žino tos ligos esmę. Vardas paimtas iš graikų kalbos (graikų kalbos tas žodis reiškia gimdą — mat, manė, kad nuo gimdos pakitimų, nuo jos iš vietos išėjimo žmogus suserga keičiausia negerove). Isterija yra psychoneurozė. Žmogus turintis pergyvenimus pavėria liguistais apsiirėškimais, pvz., tokią baimę pavėria kojų paralyžium, kuris gali atsistatyti be jokio gydymo po kelių valandų ar kelių metų. Iš čia sklinda žmonėse įvairūs "stebuklai".

Isteriška psychoneurozė pasireiškia žmogaus veiksmų ir emocijų kontrolės stoka, liguistu savimi rūpinimusi, baimingumu, jutimų išreiškimu, visokių negalavimų simuliacijomis (nuduivimu). Isterija pasireiškia sekantais simptomais: padidintas jautrumas jutimams (hyperesthesia); skausmas ir maudimas kiaušidėtyse (ovaries), nugaraukyje ir galvoje; neįėjimas (anesthesia) ir kitokie jutimo sutrikimai; smaugimo jausmas;

aptemusi rega; paralyžius; įtemptas ((tonic) raumenų susitraukimas (spasm); traukuliai — konvulsijos; šlapimo susilaikymas; kraujagyslių pakitimai (vasomotor disturbances); karščio pakilimas; vaškinis raumenų sustingimas (catalepsy); žmogus palieka ilgą laiką tokioj padėtyje, kurioje jis pastatomas, pvz., iškelta ranka laikosi visą laiką žmogui net nenorint, kol jos kitas žmogus nenuleis.

Kiekvienas žmogus gali gauti vis kitokią isterijos formą. Iš čia visokios isterijų porūšės. Duokim tokią didžiąją isteriją (h. major): staiga atsiranda sapnavimo stovis, sustingimas ir paralyžiai. Arba tokią mažąją isteriją (h. minor): maži traukuliai, jų metu nenustojama sąmonės. Yra vieno simptomo isterija (monosymptomatic): ji pasireiškia tik vienu simptomu. Tokia forma sergančiųjų mūsų tarpe nerieškutėmis, bet pūrais gali sėti. Yra minėtina gašlioterija (h. lividinosa); moteriškėms atsiradęs gimdos niežėjimas bei nesveikas lytinis

Jei Randolph, N. Y. miestelyje kyla gaisras, savanorių brigada skuba į gaisro vietą. Komandoje yra ir viena moteris Barbara Van Slyke.

geismas pas moteriškę (nymphomania). Minėtina dar fiksuojamoji isterija (ficsation h.); nusiskundimai sukasi apie kurią kūno ligą, jos simptomai nuduivami, visai tokios ligos neturint. Yra baimingumo isterija (anxiety h.): užėina nepagrįstos, baimės priepuoliai.

Apie tokius isteriškus negalavimus daug skaitome senovishkuose raštuose. Ta liga sergančieji įvairių žmonių uvo įvairiai vertinami: vieni juos laikė šventaisiais, nes jie sakėsi matę šventuosius, kiti — teisingai juos laikė ligoniais. Ne tik senovės laikais, bet ir mūsų tarpe dabar yra nesuskaitoma daug žmonių, net aukštas vietos užimančių ir labai isteriškai besielgiančių. Tas visas isterija negaluojančiųjų žmonėms perstatymas "Dievo pasiuntiniais", kad tik daugiau žaliųjų išviliojus yra labai nežmoniškas elgesys.

Juk, jei mes per šimtą metų lietuviškai Amerikoje gyvendami (net iki milijono saviškių prisikaitydami) nepajėgėme savų senelių reikiama aprūpinti (Zydų jais rūpestingumu nepasėkėme), tai didelė dalis krenta kaltės ant isteriškais reiškiniais domėjimosi. Mes nesirūpinome svarbiausių dalykų pirmiausia, o lėšas dėjome visai abejotiniems dalykams, kurie dabar pasirodė beverčiai. Juk prieš aštuonis metus baigti lietuvišku prakaitu apvaisinti milijonus kaimavusieji pastatai Roselande šiandien jau sveltintaučiams perleisti, jų pagrobti. O lietuvių tyli kaip žemė, bėga iš savų namų, kaip maro paliešti ir niekas — nei Danguis, nei žemė jų neužtaria. Kad mažiau ateityje lietuvių isteriškais negerumais sirgtų, persitakime sau šiandieninius isteriškumus pas sveltintaučius dabar pasireiškusius.

Isterija Alabamoje

S. m. rugsėjo mėn. mediciniška literatūra praneša apie vieno pereito gegužės mėn. penktadienio ryto klasiškos isterijos apraiškas Alabamos Berry miestelyje. Isterija staiga susirgo vienoje pradžios mokykloje 105 mokiniai ir trys mokytojai. Trijų valandų laikotarpyje juos ėmė stipriai niežėti. Jie skundėsi dar ir kitais, dabar priskiriamais klasiškai isterijai reiškiniais. Tas įrodė, kaip mes visi esam dar labai silpni atsispirti visokiems niekams. Tik pasiklausykime.

Pirmą dieną iš minėtų 105 nežaliu besiskundžiančiųjų net 70 asmenų buvo gydyti netoliese esamos ligoninės priimamajame kambaryje (emergency room). Antras tokios isterijos pasireiškimas įvyko už keturių dienų, sekandame antradienyje. O trečias už savaitės po pirmo susirgimo, penktadienyje.

Uždegimas, nuodai, alergija — ar isterija

Apie minėtus klasiškos isterijos pasireiškimus tuojau buvo duota žinia oficialiems sveikata Alabamoje besirūpinantiems įstaigoms. Pradžioje nežinota su kokių negalavimų turima reikala. Buvo tiriama, ar minėti asmenys nenusergo staiga kokia nors alergijos forma. Tirta, ar jie neapsintuodijo kuo nors, ir ar negavo kokio uždegimo. Alabamos valstybės kovai su užkrečiamomis ligomis įstaigos vedėjas gyd. Fredrick S. Wolf jokių virš minėtų trijų negerovių nesusekė. Tą pačią tiesą tvirtino ir Alabamos sveikatos departamento kovai su epideminėmis ligomis gyd. Richard Levine. Kai nebuvo rasta šiame atsitikime nei alergijos, nei nuodų (toxinų), nei uždegimo, liko tikru dalyku, kad tie žmonės susirgo klasiška isterijos forma.

Viską ištyręs ir tik isterija radęs minėtas gyd. Levine su talkininkais tvirtina, kad tyrimai buvo labai nuodugnūs. Buvo tirti iš orlaivių barstomi ant javų chemikalai netoli mokyklos esamuose laukuose. Iš tirta buvo ir paskalų netikslumas, būk buvo pavogti chemikalai iš National Guard Armory. Jis net pabėrė niežėjimą sukeliančius miltelius ant savo įstaigos kambario grindų. Bet jis turėjo labai stipriai trinti odą jais, kad gautųsi niežėjimas.

Šiandieninis žmogus toks pat kaip ir vakarykštis

Minėtas Alabamoj isterijos pasireiškimas ir "ligos" išsiplatinimas yra panašus į isterijos apraiškas mediciniškoje spaudoje. Alabamoj apsigususiųjų nusiskundimai nebuvo būdingi kuriai nors vienai ligai (nonspecific). Pusė visų susirgusiųjų turėjo viduriuose skausmus, alpimus, lyg pasigerimu negalavimą ir pirštuose badymą — visi tie negerumai gaunami nuo perštraus ir perdažno alavimo (hyperventilation). Tai nusiduo da isterikams. Jie perdaug iškvėpuoja angliarūkšties ir gauna virš minėtus negerumus. Mat, visokio gėrio turi būti su saku.

Isteriškos smulkmenos

Minėtas gyd. Levine nuodugnai apklausinėjo susirgusiųsčius. Štai kaip prasidėjo minėta klasiškoji isterija. Pirmą susirgimo rytą salėje sėdėjo ir kasėsi savo išberimą vieną mokinė. Tai buvo tikras jos odos išberimas ir niežėjimas. Tai nėsivaizduojama negerovė, o tikra (organic origin). Pranaš pro minėtai besikasandį savo išberimą mokinę mokiniai ėmė irgi kasytis, nors jokio odos susirgimo neturėjo.

Mokyklos vedėjas suvedė besikasandžius mokinius į centri-

nę vietą. Juos ten besikasandžius galėjo matyti kiti mokiniai, kurie stovėjo eilėje ir laukė pietų. Daugelį pastarųjų tad apimė niežulus.

Gyd. Levine sako, kad užteko pamatyti kas ten darėsi — ir jau liga isterija buvo pas tave. Kas jų besikasandžių nematė — tas nežaliu nesusergo. Tik ypač jautrus asmenys susirgo nežaliu. Antrą kartą nesusergo tik vienas iš jų, kurie pirmą kartą ėmė nežaliu skustis. Tik vienai mergaitei pasiskundus, kad ją niežti — tuoj visos mergaitės ėmė nežaliu skustis. Gyd. Wolf tvirtino, kad jis panašaus reiškinio niekada nebuvo matęs. Jis prisimena, kad būdamas Japonijoje, Tokijo mieste ko ne žuvo, kai žmonės isteriškai puolėsi žvilgterėti į savo imperatorių. Isterija dažnai primena viduramžiais vaizduotus šokančius pamišėlius (manias), žiūr. paveiklą. Gyd. Levine priminė, kad 17 šimtmečiuose Italijoje buvo kilusi isterinė epidemija — tarantismu vadinama, nes žmonės manė, kad juos įkando tam tikros rūšies voras, vadinamas tarantula. Panašūs isterija susirgimai užregistruoti Amerikoje, viename rytiniame mieste kilo 1968 m. mergaičių gimnazijoje, kai viena mergaitė suriko, kad ji užuodė dujas (gasą). Anglų mediciniška literatūra aprašo apie 1966 metais įvykusį mergaičių isterišką alpimą miesto katedroje. Ten mergaitės pergiliai ir perdažnai ėmė alsuoti ir dėl to alpavo.

Aprašoma isterinė negerovė Rytinėj Afrikoj prie Viktorijos ežero įvykusi: ten vyko riaušės ir isteriškais asmenims galėjai adatas iki incio gylio durti į bet kurią kūno vietą: toks žmogus neįėjau skausmo ir nekraujavo. Tokie žmonės buvo gavę pilną neįėjimą (anesthesia).

Įdomiausias isterinis pasireiškimas įvyko 1944 m. Illinois valstybėje, Mattoon miestelyje. Vie-

na moteris pranešė policijai, kad jos miegamajį per atidarytą langą kažkas papurskė saldžiais kvėpiančių dujų ir tai suparaliojo jos kojas. Tuoj po to septynios kitos to miestelio moteriškės kas naktį būdavo suparaliojamos nuo šakumo žemyn (phantom anesthetist). Susirgimas tęsėsi tik dvi savaites, bet žinia paplito po pasaulį labai plačiai.

Aprašytas yra 1943 m. įvykęs vienoje Louisianos aukštesnioje mokykloje isteriškas mokinėjų trukčiojimas. Prieš tai per 40 metų jokio isteriško masinio susirgimo šiame krašte nebuvo aprašyta. Žinoma, visada apgaulė bei klaida čia gali pasirodyti. Juk visada šioks ar toks gesas gali būti jaučiamas tokiam miestelyje kaip minėtas Mattoon, Illinois. Bet tai nesukelia paralyžiaus, o isterija tokių kojų bei kitokių paralyžių sukelti pa-

jėgia. Vyrai iš to miestelio tarė iš New Guinea, teiraudamiesi, ar jų žmonės ir motinos esančios sveikės — nesuparaliojotos.

Iš v a d a. Isterija yra šimtus apsiirėškimų išsiskirianti negerovė. Žinokime, kad isterija yra žmogaus menkumo, jo asmenybės nesubrendimo pasireiškimas (psychoneuroze). Todėl nemaišykime ligos su sveikata: matančius dvasias, šventuosius bei su jais besikalbančius laikyti me ligoniais, o ne kuo kitu, kad mums ir labai daug naudos atneštų nesveikatos už šventumą laikymas.

Įgimečio BALFO pirmiainko, prekte

J. B. KONCIAUS knyga

ATSIMINIMAI IS BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4,00, minkšti — \$3,00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtinui. Geriausia dovana globėjui, stuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasūsimė adresatui, jei prisiųste čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

GEROS DOVANOS

SIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIENOSE" su DIDELIEMS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4,00 dabar tik \$3,00. Minkštais viršeliais tik \$2,00.

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTĄ KULTURĄ — ŽIAURŪS ŽMONES. Keičionės po Europą įspūdiškai. Vietoje \$2,00 dabar tik \$1,50.

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

4840 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

5 1/4 %

Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly.

7 %

4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000).

DEDEŠ SĖRNO GYVENIMO BRUOZAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

vyresnėj Amerikos lietuvių Juozą Adomaitį Dedę Sėrną su meniška pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dedės Sėrno gyvenimą. Jieims bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dedės Sėrno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas ji atsimeina u pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rasytojo Antano Rūko lengvas, vaizdas, graži literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išvytųjų šviesuolių gyvenimu ir su kietą ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio Sėrno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujiene galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną:

- K. Bielinis, PENKTIJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl. \$6.00
- K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl. \$6.00
- Prof. Vac. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įrišta, 481 psl. \$7.50
- Prof. Vac. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrišta — \$3,00, minkštais viršeliais — \$2,00; II dalis, 225 psl., įrišta — \$3,00, minkštais viršeliais — \$2,00
- Dr. K. Grmuis, ATSIMINIMAI IR MINTYS, 1 tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl. \$5.50
- Kipras Bielinis, GANA TO JUNGŲ, 492 psl., minkštais viršeliais. \$5.00
- Juozas Liūdžiū, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00
- P. Liūdžiūviene, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIŪDŽIŲ, 88 psl. \$1.00
- Janna Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl. \$3.00
- M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai. 232 puslapiai. \$3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. HA 1-6100

1903 — a time of no credit, a 12-hour workday, and no Payroll Savings Plan.

It's sort of like your grandfather telling you he used to walk 15 miles through the snow to get to school.

But it's true: today's working men and women have more advantages than their grandparents.

One of them is the Payroll Savings Plan — the easy, safe, automatic way to build a nest egg for the future.

When you sign up for the Payroll Savings Plan, an amount you specify is automatically set aside from your paycheck and used to

buy U.S. Savings Bonds. That way, even if you spend all your take-home pay, you're still building a steady savings. Grandpa would approve.

Buy U.S. Savings Bonds. Now it's easier than ever to buy U.S. Savings Bonds. You can buy them at your bank, post office, or through your employer. They are a safe and sound way to save for the future.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

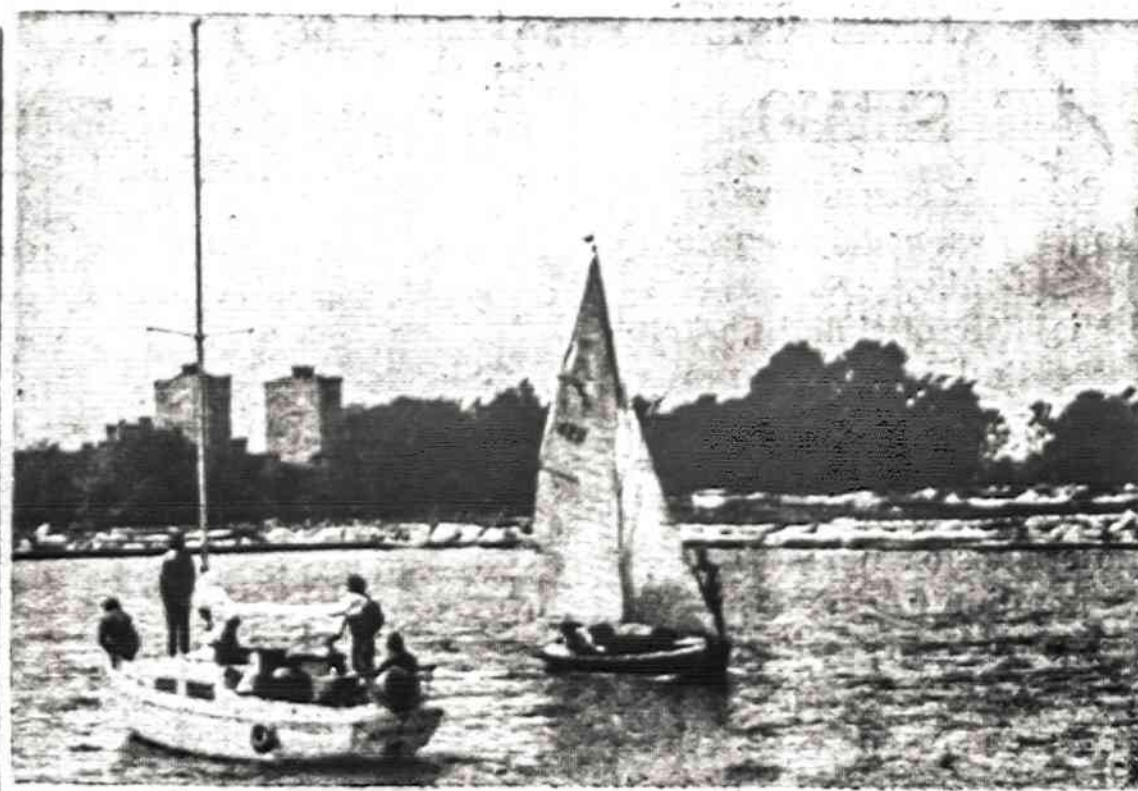
SANTAROS - ŠVIESOS DVIDEŠIMTASIS SUAŽIAVIMAS

Kaip ir, berods, visi devyniolika kitų įvyko dabar Almos ir Valdo Adamų valdomoje Tabor Farmoje, Sodas, Michigan. Pradedo rugsėjo 6, ketvirtadienį, po pietų, o baigėsi rugsėjo 9, sekmadienį, su vidurdienu. Turėjau progą ten dalyvauti tik pirmąsias dvi dienas, nes šeštadienį po pietų reikėjo grįžti į Detroitą. Būtų gerai, kad rašytų asmuo, kuris nuo pradžių iki galo programą sekė, bet kai per dvi savaites dar nemačiau jokios žinios, tai nors trumpai pakalbėsiu apie tai, ką girdėjau ir mačiau.

Apie 40-čiai klausytojų susirinkus į erdvią administracinę pastatą verandą rugsėjo 6 d. p. vakary prof. Algis Mickūnas skaitė paskaitą, pavadinimą "Fenomenologinis metodas lietuvių kultūros studijose. Vaje, pasigyręs, kad pirmas dvi dienas dalyvavau, turiu pasiaiškinti: šios pirmosios paskaitos tik galą ir sekusias diskusijas beužgriebiau. Nors Farmon buvau prieš ketelį valandų atvažiavęs, bet per žioplumą vieton paskaitos buvau kitur pakliuvęs. Tiek to. Kas mane čia sudomino, tai prelegento ginčas su prof. Zenonu Rekašium dėl indų kalboje žodžių "buvo" ir "bus". A. Mickūnas tvirtino, kad pas indus abi sąvokos atstovaujasi vienas žodis, o Z. Rekašius šiaurės, kad, girdi, toks teigimas yra perdrąsus vien todėl, jog Indijoje yra šimtai labai skirtingų tarmių, beveik atskiru

kalbų, kad jei vienoje jų ir nebūtų minimom sąvokom dviejų žodžių, gal kitos atskirus žodžius turėtų. Z. Rekašius žadėjo pasitikrinti tarp savo studentų. Nesulaukdamas Z. R. gautų rezultatų, šių eilučių autorius irgi pasitikrino pas vieną inžinierių, tik prieš aštuonerius metus iš Indijos Detroito atsiradusį. Jis A. Mickūno teigimą man patvirtino. Esą, prie abiem sąvokom bendro žodžio dar reikia pridėti po antrą žodį, kad būtų galima suprasti, ar kalbama apie praeitį, ar apie ateitį. Žinoma, ir tas inžinierius, manau, tepažįsta tik vieną ar kelias Indijos tarmes...

Tą patį vakarą, toje pačioje vietoje, įvyko simpoziumas — "Zvilgsnis į Santarą-Šviesą iš šono". Tie "iš šono" buvo ateitininkų atstovai — prof. Jonas Boguta ir Jūratė Jasaitytė. Trečiasis koreferentas jau ne "iš šono", nesgi hard core santarietis — Z. Rekašius. Moderavo Audronė Misiūnienė. Daugiausia išdėmiais kalbėjo Jonas Boguta. Jis nurodė S.-Š. plusius ir minusus. Lygino su ateitininkais ir nurodinėjo, kas abiejose organizacijose yra panašiu, o kas skirtinga. Jūratė Jasaitytė kalbėjo (spartokai skaitė) žymiai trumpiau. Ji nurodė atramos į tautą svarbą visoms organizacijoms. Kadangi atrama į tautą šiuo metu neįmanoma, tai siūlė prisiminti LB primatą ir, ra-

Vasaros malonumai baigiasi.

dus atramą Bendruomenėje, veikti jos ribose. Vis dėlto, ir Z. Rekašius kalbėjo "iš šono", arba kitų lūpomis. Kaip pavergtos, arba, jo žodžiais, priklausomos Lietuvos gyvenimo stebėtojas ir tenykštės spaudos skaitytojas, jis ilgokai pasakojo, ką tenajos apie S.-Š. kalba ir rašo liaudis bei jos vadai. Diskusijų metu pats pirmasis "paklausėjas", o iš tikrųjų "patarėjas", į simpoziumo medų įpylė deguto šaukštą, Bogutai prikišęs "fašistines mintis" ir padaręs negražų priekaištą J. Jasaitytei. Z. Rekašius jo tipo santarietis pavadinimas riestanosis, arba snobais.

Vėliau jau diskusijos vyko labai kultūringai. Dalyvavo Vytautas Vepštas, Alg. Mickūnas, Vytautas Kavolis, Vincas Rastenis, Raimundas Mielis, Skirmantė Kondratienė, Lakštūnė Vėžienė ir keletas kitų. Pora valandų praėjo nepaprastai greitai, nes visi kalbėtojai vis ką nors naujo išlėkė.

Grįžtant prie J. Bogutos "fašistinių minčių", tai reikia tik stebėtis čia pavardę neminimo pareiškėjo drąsa jų ten ieškoti, kur nėra su žiburiu nerastumei. Prieš čia rašydamas, du kartu persiklausiau savo magnetofono juosta ir galiu pareikšti, kad J. Boguta ne tik nieko "fašistiko" nekalbėjo, bet, apamai, kalbėjo labai taikliai, blaiviai, kritiškai, į temą.

Man asmeniškai labiausia patiko pati pirmoji rugsėjo 7-sios paskaita. Tai dr. Kosto Ostrausko "De Exilio", arba, lietuviškai, "Apie egzilį". O egzilį jis ėmė siaura prasme — kalbėjo apie

rašytojų — kūrėjų padėtį egzilyje. Dažnai labai kandžiai, ironiškai, net sarkastiškai apšnekėjo visus verksnius, kurie tik dejuoti temoka, jog egzilyje kūrėjo darbas sunkus, neįmanomas, etc. Davė ir egzilyje nuskumbios kūrybos pavyzdžių. Priėjo išvadų, jog egzilis kūrėjui visiškai nekenkia.

K. Ostrauskas skaitė pasigėrėtinai — lėtai, aiškiai, interpretuodamas. Jeigu suvažiavimo gale būtų buvęs dalinamos premijos, ir klausytojams leista balsuoti, tai būčiau kelės abi rankas už premijos paskyrimą K. Ostrauskui.

Tą pačią dieną (IX.7) buvo dar 3 paskaitos ir simpoziumas. Antra valandą po pietų — Ramūno Kondrato "Vilniaus universiteto profesoriaus Juozapo Franko mokslinių teorijų evoliucijos" (koks profesoriškas pavadinimas!). Nors skaityta vietomis spartokai ir nelabai aiškiai, paskaita buvo įdomi. Sužinojome apie svetimtautį profesoriu — mediką, kuris Vilniuje 17-tame šimtmety (jei nesuklydau) skleidė tuo laiku moderniausias medicinos teorijas ir jas pritaikė praktikoje. Pamilo Vilnių ir Lietuvą, nors ne lietuviškai, o lenkiškai ten kalbėjo.

Trečia val. p. p. sekė prof. Rimmo Vaišnio paskaita "Būsima pasaulio vaizdo biologizavimas". Grynai akademiškai terminais kalbant (jis ne skaitė, o kalbėjo, vaikščiodamas ir naudodamas rankų gestus) prelegentą buvo sunkoka sekti. Jis kalbėjo apie gamtos mokslų komplikavimo sąvoką, ribotumo sąvoką ir dar kažkurią trečią.

Už pusantros valandos prof. Romas Misiūnas gvildeno temą "Mažosios tautos besiformuojančioje pasaulinėje sistemoje". Jam komentatore buvo pakviesta istorikė Skirmuntė Kondratienė. Jei neklystu, R. Misiūnas priėjo išvadą, kad mažosios tautos, jei ir ne taip greitai, o tik po amžių, turės susilieti su didžiosiomis. Tai, žinoma, sujaudino ne vieną publikoje esantį patriotą ir sukėlė gyvas diskusijas. Negali sakyti, kad nebūtų buvę norinčių ir su R. Vaišniu diskutuoti. Buvo keletas, kurie R. Vaišniui prašė kai ką paryškinti, arba pareiškė savo nuomonę. Tai rodo, kad Santaros - šviesos suvažiavimuose jokia tema nėra persunkta... kad ir ne visiems.

Vakare įvykęs simpoziumas grynai organizaciniais bei veiklos klausimais (referentai: Lakštūnė Vėžienė, Vytautas Vepštas, Vytautas Kavolis, Rimas Vaišnis, o neoficialiai dar ir Marija Paškevičienė bei Gintautas Vėžys; moderatorė Audronė Misiūnienė) skaitytojams nebūtų įdomus, o ir rengėjai gal nepageidautų, kad spaudoje skelbčiau, nors durys į jį buvo atviro visiems, kas tik pro jas ėjo. Vis dėlto, negali nepaskelbti pasibaisėtino dalyko: Metmenų žurnalą prenumeruoja vos keli šimtai skaitytojų. O juk ir visos svarbesnės čia skaitytos paskaitos atsidurs ne kur kitur, kaip Metmenyse.

Rugsėjo 8-sios ryte dar spėjau išklausti dvi paskaitas literatūrinėmis temomis: Živilės Bilaišytės "Lūnės Sutemos daiktai ir žodžiai" ir prof. Rimvydo Šilbajorio "Sigitas Geda iš toliau ir iš arčiau". Miela buvo išklau-

syti pirmąją prelegentę. Jos išvedžiojimai, jos naudotos Lūnės Sutemos poezijos citatos — viskas pakuteno širdį ir ausį. Bet jeigu už valandos būtų reikėję kam nors papasakoti, kas girdėta, galėtumei tik pasakyti, kad prelegentė apie Lūnės Sutemos kūrybą teigiamai pasisakė.

Klausiant R. Šilbajorio paskaitą jau ne šiaip sau malonu širdžiai ir ausiai. R. Šilbajoris nekalba take it or leave it. Kai jis pasiima kurį poetą (prieš porą metų girdėjau kalbant apie Juditą Vaičiūnaitę, tai nori klausytojus įsikinti, kad ne veltui jis tą aptariamąjį pasirinko. Jis primygtinai citavo, kitas citatas kartojė ir vėl pakartotinai aiškino. Na, jis negali taip aiškiai ir šaltai, kaip Ostrauskas — kito temperamento žmogus. Bet po jo paskaitos tuojau kyla noras jo aptartą poetą arčiau pažinti, jo kūrybą skaityti. Tik, pasakykite, kur Gedos poezijos knygelės įsigyti? Mano giminės Lietuvoje jų niekur negauna...

Iš "senosios gvardijos" švietėsių, jei neklystu, suvažiavime buvome tik keturi: dr. Jonas Valaitis, Jonas Kiznis, Viktoras Baleišis ir šių eilučių autorius. Nebent man Tabor Farmą palikus daugiau atvažiavo? O senųjų santarietėjų buvo devynios galybės. Jų tarpe jau minėti V. Kavolis, Z. Rekašius ir R. Mielis, dr. Tomas Remeikis, Algirdas T. Antanaitis, V. Vepštas, Henrieta Vepštienė, L. Vė-

žienė, G. Vėžys, M. Paškevičienė ir visa eilė kitų, man mažiau pažįstamų. Buvo nuolatiniai visų suvažiavimų svečiai Stasys Pilka ir Vincas Rastenis. Buvo iškėję kam nors papasakoti, kas girdėta, galėtumei tik pasakyti, kad prelegentė apie Lūnės Sutemos kūrybą teigiamai pasisakė.

Be jau minėtų profesorių, man išvykus turėjo paskaitas skaityti Vytautas Doniela (iš Australijos!) ir Julius Slavenas.

Dainininkė Aldona Stempuzienė, vėliau dalyvavusi dainos ir literatūros vakare, diena anksčiau atvyko. Iš vakaro atvyko ir Henrikas Nagys, o dar anksčiau — Austė Pečiūraitė. Šeštadienio ryte sutikau Marių Katiliskį ir Liūnę Sutemą, o taip pat Ritmą Vėžį, Leoną Barauską. Kiekvieną minutę buvo laukiami Antanas Gustaitis ir Algirdas Landsbergis. Kai pirmąją dieną, minėtoje verandose, paskaita ir simpoziumas turėjo tik po 40 klausytojų, tai antrąją, penktadienį, jau buvo įsitaisę pačioje kultūringiausioje Amerikoje, velionio Juozo Bačiūno įrengtoje daržinėje ir paskaitų klausytojų jau buvo netoli šimtinės. Mačiau jų tarpe ateitininkų ir skautų. Mačiau ne tik eilę čekigiečių, bet keletą jaunuolių-studentų ir iš Detroito.

Daržinėje buvo surengta ir Lietuvos grafikų ex libris'ų paroda. Daugybės, gal puskapio

kūrėjų, keletas šimtų kūrinių. Jų tarpe buvo tikrų šedevriukų, tik ne man juos čia aptarti. Nežinau, nė kiek E. Cinzo, A. Gustaičio ir A. Landsbergio knygų G. Vėžys ten pardavė, bet manau, kad nemažai. Iš A. Cinzo buvo bene vienintelė proga gauti autografą. A. Gustaičio liukusinė humoristinės poezijos knyga "Saulės šermenys" ir A. Landsbergio "Vėjas gluosniuose — Gluosniai vėjuje" buvo tik šviežiana (naujausi Algimanto Mackaus knygų klubo leidiniai), o ir šių abiejų autorių autografų buvo lengva įsigyti.

Kai skubiai atsisveikindamas spaudžiau Valdui Adamkui ranką, dėkojau, kad jis, kaip ir jo pirmtakas Juozas Bačiūnas, Santaros-šviesos entuziastams leidžia čia kartą metuose susirinkti. Net neįsivaizduoju, kur kitur būtų tinkamesnė vieta. O antra vertus, Tabor Farmai šios kultūringos kultūrinės organizacijos dienos tik garbę teikia.

Labai gaila, kad mano aprašymas toks trumpas, prabėgoms sudurstytas. Į Santaros-šviesos suvažiavimus mūsų laikraščiai, ypač dienraščiai, visada turėtų atsiųsti savo korespondentus ir viską aprašyti tiksliai bei išsamiai. Tebūna šie padriki įspūdziai kaip "geriau tiek, negu nieko".

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago Lietuvos gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$3.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs Lietuvis, pirmos Lietuvos kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugja, 48 pasauliečių chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamaniškių ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGJOS

vardu ir pasiūsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/4%	PER ANNUM
	\$5,000.00 OR MORE
	4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE
	30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

Philomena Says

CHICAGO SAVINGS IS NOW PAYING

5.39% 5.92% 6.003%

Annual Yield on 5 1/2% Passbook Accounts Daily Interest

Annual Yield on 5 3/4% 90-Day Notice Accounts \$100 Minimum

Annual Yield on 6 1/4% One Year Savings Certificate \$1,000 Minimum

Annual Yield on 6 1/2% 30-Month Savings Certificate \$5,000 Minimum

Annual Yield on 7.00% Four Year Savings Certificate \$1,000 Minimum

7 1/4%

on Four Year Savings Certificates \$10,000 Minimum

7.627%

Annual Yield

For 49 years, savers at near-\$100 million Chicago Savings have become accustomed to the highest rates permitted by law. It is possible to offer the above yield where earnings remain undisturbed and are compounded for a year or more.

CHICAGO ***
savings and loan association

6245 South Western Avenue 476-7575

Passbook Savings Earn From Day of Deposit to Day of Withdrawal

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui

Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Table with subscription rates: trims mėnesiams \$6.00, vienam mėnesiui \$2.00, Kanadoje: metams \$22.00, pusei metų \$12.00, vienam mėnesiui \$3.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Domisi rašiniai apie Vliką

Praeitą šeštadienį, rugs. 22 d., Naujienose buvo atspausdintas paskutinis teisininko Petro Stravinsko rašinys apie įvairius Vliko negalavimus.

Naujienose atidžiai seka visuomeninį Amerikos lietuvių gyvenimą ir turi gana tikslią informaciją apie dabartinę būklę rusų pavergtoje ir komunistų valdomoje Lietuvoje.

Kad kova bus sunki ir ilga, suprato Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto — Vliko organizatoriai. Jie pajėgūs sukaupti visas politines lietuvių jėgas vienam tikslui — Lietuvos nepriklausomybei.

Vlikas buvo suorganizuotas pačioje Lietuvoje. O vėliau, kai sovietų karo jėgos antrą kartą veržėsi į Lietuvą, politinių Lietuvos partijų vadovybė, gerokai nukentėjusi nuo rusų, emigravo į vakarus.

Kaip Lietuvoje, taip Vokietijoje didelė lietuvių dauguma pritarė Vliko vedamam darbui. Kiekviena politinė grupė stengėsi Vlikui padėti. Visi suprato, kad tikslai gerai organizuotomis ir vieningomis jėgomis lietuviams galės atgauti prarastą laisvę.

JURGIS JAŠINSKAS SPAUDOS PABIROS (Tęsinys)

Taip tikinčiųjų skaičiuje buvo šios baigmės istorijos apie naivelius herodus. Ne vienas šitaip įsitikinusių emigrantų panoro grįžti į "išlaisvintą" Lietuvą.

Jis buvo tikro proletaro — kalvio sūnus. Pats jauniausias šešerių tu kalvio turėtų vaikų tarpe. Vyresnieji už jį: trys seserys ir du broliai.

1919 metais Jonas buvo mobilizuotas į beatsikuriantis Lietuvos kariuomenę. Karinė prievolė atlikti buvo paskirtas A. Panemunėje (Kanne) buvusioje iguloje.

PO PASAULIO LB SEIMO

Linksmas ir niekam nekenkiantis netikslumas prasišlovė PLB Seimo išvakarėse. Klau-sau "Margučio" programos ir vos nepašokstu nuo kėdės.

Kanadoje: metams \$22.00, pusei metų \$12.00, vienam mėnesiui \$3.00. Užsienio: metams \$23.00, pusei metų \$13.00, vienam mėnesiui \$3.50.

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.

kelintas metas jie stengiasi ardyti lietuvių daugumos vedamą darbą. Vieni reikalauja, kad būtų į Vliką priimtos nebuvusios ir nesančios politinės partijos, o kiti nori, kad į Vliką būtų priimti ir nepolitiniai organizacijų atstovai.

Idomu, kad tie patys nevykę advokatai, kurie savo laiku stengėsi perorganizuoti Vliką, dabar Amerikos lietuviams panašiais metodais nori primesti savotišką bendruomenę.

Petras Stravinskas, kalbėdamas apie Vliko negalavimus, išskėlė viešumon tuos nepadarius metodus, kuriuos nevykę advokatai vartojo Vlikui silpninti.

Tenka džiaugtis, kad Lietuvos reikalais besidomintieji žmonės labai atidžiai sekė Vliką liečiančių Stravinsko straipsnių seriją. Vieni užsisakinėja ne tikrai pražiūrėtus Naujienu numerius, o kiti prašo pasiųsti jiems visą Stravinsko straipsnių eilę.

Būtų gerai, kad p. Stravinskas, pataręs visiems susimąstyti pačiais svarbiausiais klausimais, nebūtų tų straipsnių nutraukęs. Jis paminėjo net 16 svarbesnių problemų, — kuriomis kiekvienas lietuvis turėtų susimąstyti ir rasti reikalingą aiškumą.

reikrpti bolševikinės Maskvos linkme. Sukilimas buvo numalšintas ir jame dalyvavę kariai atitinkamai nubausti.

Po kelių metų Jonas, mažinant valdiškus etatus, iš darbo tapo ateistas ir grįžo į gimtąjį kaimą. Tėvai buvo mirę, o vyresnieji šeimos nariai — iškydę į platųjį pasaulį.

Jis vedė to kaimo mergaitę ir 1928 m. susilaukė dukrelės. Abu jaunavedžiai sutarė gerai. Tuo laiku, visokių agentų skatinama, Lietuvoje siautė emigracinė "karštligė".

Ir Jonas ja "užsikrėtė". Jis 1929 metų vasarą, palikęs valdytą nuosavybę, mažametę dukrelę ir antro priegulio belaukiančią žmoną, išemigravo į Kanadą.

JONAS VAICIŪNAS

taigi, ir sprendimai ar nuomonės bus nedalyvavusio aki-mis žiūrinti.

Viešai ir oficialiai paskelbta, kas gi tie laimingieji, mus valdysią ateinančius penkerius metus. Jų septynetas, visi vyriškosios giminės atstovai, o moteriškosios nė vienos.

Ak, kad tu surūgtum, kaip gudriai ir gražiai!... Gerieji iš gerųjų išrinkti, o prastesnieji iš pūsti lauk. O kurie tie prastesnieji? Ką čia apie juos šnekėti: tai prel. Balkūnas, vienas iš didžiųjų Bendruomenės kūrėjų, dr. Valiūnas (Vliko pirmininkas), dr. Bobelis (Alto pirmininkas) ir visa eilė netinkamų būti PLB Valdymoje: nei jie vardus visuomenėje susidare, nei jie ką supranta apie Bendruomenę, nei jie intelektualai, kaip tikty, esant tokiose aukštos pareigose...

Matote, Seimo metu taip ir atsitikę: kas pasakytą — padaryta. Ateitis parodydys, kaip jie mus suvienys, kokie bus tolerantantai, kaip jie skaitysis su opozicija.

Vienas tai vienas septynetuko konsolidacinis sąrašas. Taip ir tinka Bendruomenei, nes ji, Bendruomenė, susideda tik iš vienos pakraipos žmonių, na, ir jiems prijaučiančių. O kitų nesama. Esama, žinoma, ir kitų, bet ką ten tie kiti?... Senos bet neužmiršamos istorijos: mes (tai, žinoma) mes, o jie — tai tik jie. Jie, aišku, tai tie "kiti".

Tiesiog dega liežuvis ir plunkšna pati stumiasi kažin kas kusyte kuso kiek panagrinėti tuos mūsų išrinktuosius lyg ir ministerius atskirai. Tas toks, tas toks, tas tokio mokslo, tas tokio, tas vienai gabus ar negabus, tas kitaip. Bet sveikintina retomis progomis ir tam liežuviui neduoti valios. Jau žinau, ką man atsakys: mes visi norim ir privalom būti "mes". Nė vienas nenorim būti "jie".

visus formalumus, kokius privalo atlikti kiekvienas grįžtantis į gimtinį kraštą. Visu pirma, grįžtantis privalo atsisakyti krašto, kuriame iki šiol gyveno, pilietybės. Tokį grįžtančiojo atsisakymą gavę, konsulo pareigūnai jį aprūpina atitinkamais Sovietų Rusijos piliečio dokumentais, pagal kuriuos jis pereina visiškai bolševikinės Rusijos nuosavybėn.

Ar dar yra tuo reikalu kokių klausimų? Jonas turėjo: jis buvo susitaupęs apie 4000 dolerių. Kaip su jais pasielgti? Išsikeisti į rusiškąją valiutą, ar už juos nusipirkti kokių nors daiktų ir juos nusivežti į Lietuvą? Labai maloni konsulato ponija patarė jam susitaupyti pinigus paversti prekėmis ir jas nusivežti į Lietuvą. Jonas taip ir padarė. Už sutauptus pinigus jis prisipirko čia moteriškiems ir vyriškiems drabužiams reikalingų medžiagų ir odinių dirbinių. Visą tą supakavo ir, kaip SSRT pilietis išsiuntė į "išlaisvintą" Lietuvą Okupantas kilniųjų nedarė. Įkandin išvyko ir jų savininkas.

(Bus daugiau) Skaitykite ir platinkite Dienraštį "NAUJIENAS"

Lietuviai mokslo pasaulyje

S. L. Baliūnas iš Villanova University, Villanova, Pa., yra bendraautorius pranešimo apie šviesių Be žvaigždžių H alpha ir H beta fotoelektrinę fotometriją, kuris buvo padarytas American Astronomical Society 140-tame suvažiavime, įvykusiame 1973 m. birželio mėn. 25-28 d. Columbus, Ohio.

J. V. Paukštėlis iš Kansas State University, Manhattan, Kan., pirminkaus organinės chemijos vienai sesijai ir yra bendraautorius pranešimo apie N, N — dimethylthiocarbonyl chlorido NMR studiją apie apšunkintą vidinį sukimąsi tirpalo mišiniuose, turintuose aromatinės grupes, American Chemical Society 9-tam Vidurinių Vakarų regijoniniam suvažiavimui, įvykstančiame 1973 m. spalio mėn. 25-26 d. Lawrence, Kansas.

E. Skaitys iš Vilniaus universiteto yra bendraautorius straipsnio apie ekcitonų — polaritonų sąveiksmį su apkrautais nešvarumais puslaidininkuose, o Z. Dobrovolskis, A. Krotkus, K. Repšas, V. Rūkaišis iš Vilniaus universiteto paskelbė straipsnį apie karštųjų elektronų išilginę magneto-rezistenciją hidrostatiniame priverstame germaniujame, kurie yra išspausdinti leidinyje Physica Status Solidi (b), tomas 58, nr. 1 1973 liepos mėn. 1 d.

Saulius Šimoliūnas Kiek kaštuoja raudonos šviesos?

Inž. G. B. Buck, General Electric šviesų ir trafiko kontrolės tyrinėtojas pareiškė, kad iš 96 milijonų galionų automobilių, sunkvežimių ir autobusų kasmet sunaudojama gazolino kiekio nuo 25 iki 33 nuošimčių yra išaikuojama sustojimais prie trafiko šviesų ir Stop ženklų. Apskačiuota, kad vidutinio trafiko signalas, prie kurio per dieną sustoja 2.000 automobilių, per metus sudaro automobilistams 73.000 dolerių išlaidų. Viename didmiestyje, kaip pavyzdžiui Denveryje, gazolino išaikuojamas prie visų miesto ženklų siekia \$144 milijonus dolerių, kas reiskia, kad per visas JAV-bes sustojimai prie raudonos šviesos ir Stop ženklus kiekvienais metais kaštuoja apie 21 milijoną dolerių.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

TELEF. PR 3-3223

DR. ANNA BALIUNAS

AKU, AUSU, NOSIES IR GERKLIS LIGOS

2855 W. 63rd Street

DR. K. G. BALUKAS

DR. FANG C. LU AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS GINEKOLOGINE CHIRURGIJA

DR. C. K. BOBELIS

INKSTU IR ŠLAPUMO TAKU CHIRURGIJA

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS GINEKOLOGINE CHIRURGIJA

DR. NINA KRAUCEL-KRIAUCELIUNAITĖ

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTU, PUSLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMERISTAS

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS

P. ŠKEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga

Nef vienas žmogus, nors pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apibūdinti šios Lietuvos istorijos.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60604

PO EUROPA PASIDAIRIUS

Rašo DAN KURAITIS

III

AMERIKAI TEKS PRABUSTI

Frankfurto aerodrome judėjimas buvo panašus į O'Hare judėjimą Čikagoje.

Vokiečiai tvarkingi. Susisiekimą oru jie pavyzdinčiai tvarko. Bet aš čia noriu papasakoti ir apie antrą mano nusivylimą.

GRADINSKAS GRUNDIG RADIJAS TIK \$14.95

GUŽAUSKU GELES VISOMS PROGOMS BEVERLY HILLS GELINYČIA

PERKRAUSTYMAI MOVING

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

MOVING

SOPHIE BARCUS RADIJOS SEIMOS VALANDOS

MOVING

SOPHIE BARCUS

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60604

BALAMŪTAS

Kad koks lenkiškas ar žydiškas balamūtas Taip nesvietiškai klastuot ir vogt užsimano.

K. Donelaičius

kaip už olandiško alaus buteliuką. Vokietijon važiuojantieji amerikiečiai turi prabusti.

Atvyksta Willy Brandt

Vokiečių žinių agentūra DPA praneša iš New Yorko, kad Federalinės Vokiečių Respublikos kancleris Willy Brandt šį mėnesį atvyksta į JAV-ės.

Šis atžymėjimas Brandtui teikiamas "įvertinant jo visą amžių pasisavintą žmonių laisvės principui".

A. A. VIRGINIA BERZANSKI Pagal tėvus Rant

Mirė 1973 m. rugsėjo mėn. 22 dieną, 4:55 val. popiet, sulaukusi 48 metų amžiaus.

Nuliūdė lieka: Sūnūs, tėvas, brolis, sesuo, giminės.

A. A. ONA ATKOČIUNIENĖ Navakaitė

Mirė 1973 m. rugsėjo mėn. 22 dieną, 8:15 val. vakare, sulaukusi 66 metų amžiaus.

Vėlonė buvo kūrėja ir pirmoji pirmininkė Sv. Antano Katalikų Dukterų draugijos, Sv. Antano parapijos, Cicero. Bavo pirmininkė Illinois Lietuvių Gydytojų pagalbinio komiteto.

Vyras, dukta, žmona, anūks, brolis ir kiti giminės.

Laidotuvių Direktorai Vasaitis - Butkus. Tel. OL 2-1003.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENA DIENA BUTINI KRIKŠČIONIUI

Kursai stijos mums Dievo išmintis, ir teisybė, (išvešinimas) ir p-ventimas, ir atpirkimas (išganymas). 1 Kor. 1:30.

Tas, kuris atpiko mus savo gyvybės auka, būdamas mūsų Pranašu ir Mokytoju, duoda mums išmintį per savo Evangeliją.

„Aleliuja! Koksai išganymo!“

Kristus pasakė, kad Jis įsteigs bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam aišku, kuri yra tikroji.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

MAŽEIKA & EVANS

Laidotuvių Direktorai

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAISONOJE VIETA

REpublic 7-3606 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Laidotuvių Direktorai:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

5 - NAUJIENOS, CHICAGO 6, ILL. - TUESDAY, SEPTEMBER 25, 1973

MAKABRIŠKI RADINIAI ALSIPE

I pietus nuo Čikagos, ties 115-ta ir Pulaski gatve, prasi-deda vėjuoto didmiesčio prie-miestis Alsip.

Vieną tikrai karštą dieną ten pakalbinau tokią... Levą, pa-sipuošusią tik mažu medžia-gos lopeliu vietoj lapelio ir pa-vėsiaujančią už iškabos "For sale", prie gana puikios rezidencijos. Aprūdė visą apačią ir viršų, visus kambarius. Par-duoti pataręs... gydytojas. Nervai... Jai ten vis vaidena-si jos žuvs sūnus. Buvo baigęs ar bebaigęs mokyklą, atosto-gų metu turėjęs užsidirbti kiek pinigų ir nuėjęs pardavinėti benzino prie Pulaski gatvės. Kartą ten jį apiplėšė, ir jį nei-turėjusi už jį užmokėti virš 100 dolerių. O kitą kartą visai ne-grįžęs — rado negyvą prie Har-lem...

Mandagiai klausiau liūdno-s istorijos ir reikiu užuojautą. O tikėti tai tikėjau ir netikė-jau — visi pasakojai įvairia-usias istorijas (apie išvykimą Floridon, Arkansas ir kitur). Kai nori parduoti, kai tenka bėgti nuo artėjančių... barbarų.

Bet dabar kitataučių spau-doje (D. Z. nr. 212) radau dar... baisesnį aprašymą. Jaunas (20 m. a.) Danielius Dawsonas gvy. 4539 W. 128 St., netoli nuo namų rado kaukolę ir megzti-nio liekanas...

D. Dawsonas su savo drau-gu ruošėsi eiti žuvažiurį į Tinley Creek, apie 30 jardų į vakarus nuo geležinkelio Illinois Toll-way, prie 128 gatvės galo, ir, ieškodamas masalo, rado, kaip spėjama, dag 1971 m. lapkričio m. dingusio brolio liekanas.

Danieliaus 12-metis brolis Donaldas dingo 1971 m. lapkri-čio m. 3 dieną. Tą dieną jis negrįžo iš atsilikėlių mokyklos.

Dabar policija tirianti tes kaukolės dantis ir, bendrai, ieškanti kitų daiktų ir kaulų, kad tikrai nustatyti tapatybę.

Sekantis į pietus už Alsip priemiestis Robins, sako, esąs visai juodas...

Įbauginti žmonės skleidžia fantastiškausias gandas. Sako, kad jau net Oak Lawn prie-miestyje, už 80.000 nupirktoje rezidencijoje, įsikūrusi juoda "baisbolo" žvaigždė...

Toliūnas

Randolph, N. Y. miesto savanorių gaisrininkų brigadoje yra ir mo-teris Barbara Van Slyke, vietinė slaugė ir senelių namų prižiūrėtoja.

Maudytis reikia ir sveika

Maudamasis padeda sveikatai ir grožiui. Bet nepakanka nusivilti drabužiu, lipinti į vonią keletą kartų per dieną. Svarbu būti švartiam, bet nėra būtina maudytis kasdien.

Reikia pabandyti taip daryti, kai tavo nervai įtempti, esi nu-vargęs ir susierzinęs arba kai turi slogą. Reikia prileisti vonių vandens nuo 90 iki 100 laipsnių temperatūros. Vandens šilumą galima pamatuoti vandens termometru, kad tikrai būtų reika-linga temperatūra. Tada reikia palengva įlipinti į vonią ir ilgiau joje pagulėti, net kokią valandą ar ilgiau. Gerai ir dušas.

Yra ir kitokių, net keistų maudymo būdų, nenaudojant van-dens. Pav., senovės Romos im-peratoriaus Juliano Cezario žmo-na maudėsi ožkos piene. Kai jį keliaudavo, kartu varydavo pul-ką ožkų. Turtingieji maudydavo visai vyne ir prasimandydavo kitokių keistų maudymosi dalykų.

Mūsų laikais vartojami labai moksliniai maudymosi metodai: naturopatijos, oro, saulės, pur-vo, šiltų šaltinių vonios, kurios kai kam padeda. Pagaliau yra ir elektrinės "vonios", balneote-rapentinis metodas. Gydymasi mineralinėmis voniomis, kurios išgarsintos, bet ir gerokai perdedama žadant greit pasveikti. Dažniausiai tik laikinai padeda.

Tualetinio muilo įvairios rū-šys bei kokybė nesudaro didelio skirtumo ar svarbos. Paprastai muilas gaminamas atsakomųjų gamintojų, nežiūrint televizijoje perdetos reklamos, kad toks ir toks muilas yra geresnis už kitą muilą. Nesudaro skirtumo, ar tavo muilas plaukia ar skęsta vandenyje; baltas ar spalvo-tas, kvapiantis ar be kvapnio, medikuotas ar ne; apvalus ar ke-purinis; graži etiketė ar papras-tas įvyniojimas paprastame popieriuje. Reikia tik saugotis, kad muile nebūtų kenksmingų chemikalų.

M. Šileikis

Oro tarša Europoje

Vis dažniau ir garsiau pra-deda kalbėti ir rašyti apie Eu-ropos kintantį klimatą. Kai kurių mokslininkų nuomone tirš-tai užterštas oras Europos did-miesčiuose išsiskia daugiau lietaus ir sniego, be to vasaros metu padaugėjo ir padažnėjo audrų su kruša.

Vakarų Vokietijoje atlikti tyrimai parodė, kad tikrai oras kinta nuo taršos. Klimatei "pagydyti" planuojama su-varžyti motorvežim� važi-nė-jimą miestų centruose ir didinti parkus bei sodinti medžius miestuose.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Prezidentas Niksonas pasveikino Jašmontą

William Jašmontas, gyvenantis 4031 S. Talman, praėi-tą šeštadienį minėjo savo 85 metų sukaktį. Jis gimė Lietu-voje, jaunas atvažiavo į šį kraštą ir visą laiką dalyvavo visuomeniniame lietuvių dar-be. Jis padėjo Amerikos lietu-viams ir rūpinosi Lietuvos lais-ve.

Turėjęs didoką gimtadienį skaičių, Jašmontas norėjo, kad šis gimtadienis praeitų ramiai, kaip paprasta jo diena, bedir-bant apie namus.

Jis nenorėjo jokio minėjimo, bet reikalą sudrumstė netikė-tas įvykis. Šeštadienį jis gavo gimimo dienos proga sveikini-mą iš Richard M. Niksono, JAV prezidento. Šis sveikini-mas jį sužadino daugiau, ne-gu bet kokia kita žinia.

Prezidento laiškas šitai skamba: "Ponia Niksonienė ir aš džiaugsmingai jungiamės prie jūsų šeimos ir draugų, norė-dami padėti Jums paminėti šią specialią dieną — jūsų 85 metų gimtadienį. Linkime Jums ramybės džiaugsmo ir pasitenki-mo, kurių Jūs esate užsitarnavęs".

pasirašė Ričardas Niksonas. Prezidento laiškas ir linkėji-mai labai džiaugsmingai nu-teikė dar gyva, gyvenimu besi-dominį 85 metų Jašmontą.

Išprievertavo 11-metę

Chicago pietinėje dalyje South Calumet Avenue apartamentuose apie 35 metų juodis užklūpęs koridoriuje 11 metų mergaitė žirkėmis grą-sindamas pareikalavo pinigų. Policijos pranešimu, mergaitė plėšiką įsileidusi į butą, atida-vusi tėvų sutaupę — \$150. Pi-nigus paėmęs plėšikas žirklėmis grąsindamas ją dar išprie-vertavęs.

Greitieji traukiniai

Nuo pirmadienio, spalio 1 d. tarp Chicago ir St. Louis pra-dės kursuoti Amtrak nauji greitieji turbo traukiniai, po du kiekvieną dieną, išskiriant šeštadienį ir sekmadienį, su sustojimais Joliet, Bloomington, Springfield ir Alton.

Turbo traukiniai važinės po 125 mylių greičių per valandą, bet pradžioje bus leidžiami dar tik po 79 mylias per valandą. Vienas traukinys iš 5 vagonų turės 296 vietas keleiviams. Kainos tokios pat, kaip pap-rastų traukinių.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

ĮVAIRUS DARBAS DIRBTUVEJE

Galima tuojau dirbti antroje mūsų dirbtuvės pamonoje. Reikalingas žiokš toks patyrimas prie kertamojo preso. Mažiausias atlyginimas \$3.62 per valandą. Dirbti nor s privalo tu-rėti Žalią Imigracijos kortelę. Puikių lengvatų programa.

JOSLYN MFG. & SUPPLY CO. 3700 So. Morgan St. Chicago, Illinois 60609 Phone 927-1420

DIE CASTING SET UP MAN AND FOREMAN COMBINATION Must have experience with aluminum and zinc operation, ability to keep records of machines and die settings-timer, water, temperature, lubrica-tion, etc. RALPH EGGERS, 728-5002

WE NEED ENGINE LATHE OPERATORS MILL HAND GENERAL MACHINIST KOCISIS BROTHERS MACHINE 11655 So. MAYFIELD 597-8110

LATHE HAND — EXPERIENCED • MACHINISTS Experienced or Inexperienced. Machine Shop Will Train. Overtime — Benefits. Steady Work. A. F. TOOL & MFG. CO. ROSEMONT 825-1643

CUSTODIAN Glendale Heights School District No. 15. Fringe benefits, retirement fund. Call Mr. ZIMMER 894-5300

MAINTENANCE MAN Exc. opert. for right man. Must have electrical, hydraulic exp. with injec-tion molding machines. Knowledge of gen. bldg. maintenance. ARTAG PLASTICS CORP. 2853 IRVING PARK RD. 539-4810

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

PLASTIC MOLDERS & FINISHERS

We will train for full time perma-nent positions. • Day and night shifts available. • \$2.25 to \$2.68 per hour to start. • 4 raises first year. • Advancement opportunities. • Excellent fringe Benefits. • Profit Sharing. • 24 Hour public transportation.

MUST SPEAK AND UNDERSTAND ENGLISH. Call CAROLE RESINOID ENGINEERING CORP. 3445 Howard St. Chicago Phone 764-7764 Skokie Phone 673-1050

MATURE EXPERIENCED Live in. Housekeeper in Dr. home. 3 adults, plain cooking — serving, personal laundry. References re-quired, top salary & home for right per-son. Some English necessary. Chi-cago, North side — 348-4583. Early mornings or evenings.

MOTHERLESS HOME Needs live in housekeeper. 5 day week, care of one 2½ Year old girl. Chicago North side. Salary open. References. Some English Good transportation. GR 2-0087

INDUSTRIAL SEWING MACHINE OPERATOR Experienced in vinyl and leather ma-terial. Good starting pay plus be-nefits. Call 379-9190 Ask for CATHY.

ONE GIRL OFFICE Loop location. Must be good with detail work and have plea-sant telephone personality. Lite tvping. Call Mr. KRAMER 346-9223

LIVE IN COOK - HOUSEKEEPING Own room, bath, T. V. Top salary & home for right person. Recent re-ferences required. English necessary. North Suburb. Phone 835-0022

Iš Chicago vienas trauki-nys 31 išvažiuos 8:10 val. ry-to (išskiriant šeštadienį ir sek-madienį), kitas traukinys 303 išeis 5:10 val. popiet (išskiriant šeštadienį).

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINĮ DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Zemė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE Namai, Zemė — Pardavimui PASKOLOS PERKANT-NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I MUTUAL FEDERAL SAVINGS PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas 2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI VISŲ RČSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA J. BACEVICIUS — BELL REALTY INCOME TAX SERVICE 6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMŲ? SUSISIEKITE SU CONNIE DAGY FRESIDE REALTY — Tel. 585-2064 Čia būsite užtikrintai sąžiningai aptarnauti.

A. G. AUTO REBUILDERS Čia automobiliai išlyginami ir nuda-romi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos rebrangios. 3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888 Anicetas Garbačiauskas, sav.

K. ERINGIS CALIFORNIA SUPER SERVICE Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t. 4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

M. A. SIMKUS Real Estate, Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450 Peto daromi ir liudijami vertimai oildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

D E M E S I O 62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas. Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

NAMŲ REMONTAS PRIEINAMA KAINA Irenolu ir taisy kambarius, vonias, virtuves, Atlieku cemento darbus: saligatvius, laiptus ir t. t. Z I G M A S Tel.: 778-0838 ar 651-9625

Susektas suokalbis nužudyti žudiką Speką Joliet valstybinio kalėjimo administracija susekė suokal-bį nužudyti Richardą Speką, kurs 1966 metais Chicagoje nu-žudė aštuonias gailiatingas se-seris studentes ir 1967 m. buvo nuteistas į elektros kėdę, bet 1972 m. mirties bausmė jam buvo pakeista iki 1,400 metų kalėjimo.

Patyrus apie suokalbių. Spec-kas tuč tuojau perkeltas į vie-nutę ir stipriai saugomas, o du kaliniai, įtarti suokalbiu į kitą kalėjimą.

Ona Konkulevičienė ir Bron-nius Zabukas, 2547 W. 69 St., tel. WA 5-4254, praneša, kad atidaryta nauja delikatesų ir importuotų gaminių maisto krautuvė "Ramunė". Galima gauti įvairiausių namų gamy-bos kepinių: tortai, pyragaičiai, roliadai, keptas kumpis, kuge-lis, visokios rūšies salotai ir daugybė kitų maisto gaminių. Taip pat priimami užsakymai ir parengimams. Atid. nuo 8 v. r. iki 8 val. vakaro, sekmadienį nuo 8 iki 1 val. (Pr.)

BUTŲ NUOMAVIMAS ĮVAIRŲ DRUODIMŲ NAMŲ IR NEKILNO-JAMO TURTO PIRKIMAMS. PAR-PARDAVIMAMS. BALYS BUDRAITIS BUD'S REAL ESTATE 4369 ARCHER AVE., CHICAGO TEL. — 254-5554

KUR NAMUS PIRKTI MŪRAS VIENO BŪTO. Vienas blo-kas nuo parkų. Gazu šildymas. — \$20,000. 2 AUKŠTU, 2 BUTŲ, medinis ap-kaltas. Centralinis alyva šildymas. Garažas. Platus lotas. \$300 pajamų mėn. Prie mūso ofiso. \$22,900. TAVERNA IRENTA IR BUTAS. Mūro namas. Marquette Parke. — \$35,000.

2 BUTŲ LIUKSUS MŪRAS — 2 po 5. Naujas gazu šildymas. Baras, vir-tuvė ir vonia beismant. Karpetai. Garažas. Blokas nuo parku. \$41,500. TVIRTAS APARTAMENTINIS MŪ-RAS. Arti Kedzie — pora bloku nuo parku. Naujas gazu šildymas. Sva-riai nudažytas. \$16,000 pajamų. Kai-na \$69,000.

6 KAMBARIŲ MŪRAS prie pat Ma-ria High. Naujas gazu šildymas. Karpetai visur. Garažas. \$22,900. 4 BUTŲ GRAŽUS MŪRAS arti vienuolyno. Naujas gazu šildymas. Alum. langai. Karpetai. 3 autų mū-ro garažas. \$42,000.

VALDIS Real Estate 7051 So. Washtenav Ave. RE 7-2700 MŪRINIS 5 mieg. platus skydas, modernūs inžiniai, arti mokyklų, Marquette Parke. MŪRINIS būgslav su valsomu. 43 pėdų skydas, gražiai atvertas, Ne-bransas. 63rd ir Whipple. MŪRINIS — 2 po 6. arti mokyklų ir bažnyčios. Marquette Parke. GRAŽUS NAMAS ant plataus sky-po, nuostabi. MŪRINIS dideli kambariai, namas kaip pilis. 58th ir California.

SIMAITIS REALTY 2951 W. 63rd St. (Prie Sacramento) Tel. 436-7878 BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba Ir Remontas HEATING CONTRACTOR Irengu nieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo ap-šildymo pečius, air-conditioning, van-dens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai. DOMAS ZUKAUSKAS 4444 So. WESTERN AVE. Chicago, Ill. 60609. Tel: VI 7-3447

HOME INSURANCE Call: Frank Zapolis 3208½ W. 95th St. GA 4-8654 State Farm Fire and Casualty Company

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS Pardavimas ir Taisyimas 2446 WEST 69th STREET Tel.: RRepublic 7-1941

TERRA Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms. 3237 WEST 64rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

NAUJIENAS LIETUVIŲ TARPINIAI

NAUJIENAS Lietuvos tarybų perla ir parduoda ir progos mizno tikrai per NAUJIENAS